

Årsredovisning 2011

Kort om Konjunkturinstitutet

Konjunkturinstitutet (KI) är en statlig myndighet under Finansdepartementet, och finansieras till största delen med statsanslag. I likhet med andra myndigheter har vi en självständig ställning.

KI gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar den ekonomiska utvecklingen, i Sverige och internationellt, och forskar inom områdena svensk ekonomi och miljöekonomi.

Våra prognoser och analyser används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken, men de utgör också ett oberoende underlag för andra statliga myndigheter, företag, organisationer och arbetsmarknadens parter.

Cykler och trender i Konjunkturinstitutets verksamhet

År 2011 blev ett dramatiskt konjunkturår. Efter en stabil inledning eskalerade den europeiska skuldcrisen snabbt i början av augusti. Aktörerna på de finansiella marknaderna bedömde att risken hade ökat påtagligt för att stora ekonomier som Italien och Spanien skulle gå i statsbankrott. Detta skulle i sin tur leda till stora kreditförluster för de banker som äger italienska och spanska statspapper. En kedjereaktion hotade, där hela det finansiella systemet skulle drabbas hårt av konkurser. Ett förlopp som skulle föra in Europa i en mycket djup och långvarig depression.

Prognosverksamheten påverkas i hög grad av de händelser som driver konjunkturcykeln och nya, ofta svåra, frågeställningar måste analyseras. Många frågor uppstod under 2011: Vad händer om ett land lämnar eurosamarbetet? Kan och bör den europeiska centralbanken låna ut pengar till skuldtungda länder? Hur drabbas Sverige av en fördjupad eurokris? Inom vår miljöekonomiska verksamhet väcktes frågor på ett liknande sätt av kärnkraftsolyckan i Fukushima. Hur känslig är svensk ekonomi för förändringar i kärnkraftsproduktionen?

I ett osäkert läge blir företag och hushåll försiktiga. Viktiga indikatorer på hur osäkerheten sprider sig finns i våra barometerundersökningar. När förloppen är snabba är dessa undersökningar ovärderliga eftersom annan statistik ofta publiceras med betydande fördröjning.

Parallellt med det cykliska, händelseutlösta arbete som alltid bedrivs på myndigheten kan också trendmässiga förskjutningar i vad vi gör urskiljas. Den traditionella prognosverksamheten har i hög grad fokuserat på utvecklingen under den närmaste tvåårsperioden. Men eftersom många ekonomisk-politiska frågor kräver bedömningar som sträcker sig längre fram i tiden har vi sedan ett antal år publicerat medelfristiga kalkyler vid varje prognostillfälle. År 2011 tog vi ytterligare ett steg genom att lägga till ett nytt kapitel i rapporten Konjunkturläget, där vi analyserar penning- och finanspolitikens förväntade utveckling och effekter cirka fem år framåt i tiden.

Regeringen har också gett oss i uppdrag att analysera den svenska ekonomin utifrån en tidshorisont på 50–100 år för att kunna bedöma de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt. I det längre tidsperspektivet är konjunktursvängningar av mindre betydelse. Viktigare är istället att bedöma nivån på långsiktig sysselsättning och produktivitet. För att göra detta behöver vi exempelvis analysera arbetsmarknadens funktionssätt, den demografiska utvecklingen, kapitalbildningen och den tekniska utvecklingen.

Inom barometerverksamheten anpassar vi frågorna till de dagsaktuella problem som företag och hushållen möter. De senaste åren har vi bland annat lagt till frågor om företagets finansieringssituation och om hushållens ränteförväntningar för bolån. Orealistiska ränteförväntningar kan indikera en förhöjd risk för så kallade prisbubblor på bostadsmarknaden. Förutom nya frågor så har vi också arbetat med

en långsiktig utveckling av framför allt företagsbarometern så att en allt större del av näringslivet täcks av undersökningen. Under 2011 har vi utvecklat regionala konjunkturbarometrar och de kommer vi att publicera för åtta olika regioner på vår webbplats under 2012.

Ett brett sammansatt vetenskapligt råd har knutits till vår miljöekonomiska verksamhet som ska bidra till att vässa våra analyser. Vi har också inlett ett arbete med den årliga miljöekonomiska rapporten som vi publicerar för första gången 2012, där vi bland annat ska analysera miljöpolitikens samhällsekonomiska effekter. Regeringen ger den miljöekonomiska verksamheten ytterligare resurser 2012 och 2013, vilket gör att vi kan anställa fler miljöekonomer.

I prognoser och mycket annat analysarbete hanterar vi stora datamängder som vi dessutom ofta måste hantera under stor tidspress. För att vi inte ska räkna fel krävs därför att vi har robusta beräkningssystem, gemensamma styrdokument och god dokumentation. Under 2011 har vi gjort ett betydande arbete för att höja informationssäkerheten. Arbetet har varit framgångsrikt och kommer att avslutas under det första kvartalet 2012.

Under 2011 genomförde vi också en medarbetarundersökning. Resultatet visade höga värden för bland annat effektivitet, samarbetsförmåga, engagemang och ledarskap. Utmaningen för myndigheten är att bibehålla det positiva arbetsklimatet. Det är nödvändigt för att vi ska kunna behålla och rekrytera kvalificerade medarbetare och klara den växande mängd uppdrag som vi får från regeringen.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla som jobbar på Konjunkturinstitutet. Inte bara för att ni är så duktiga, utan också därför att ni alla bidrar till att det är så stimulerande att arbeta här.

Mats Dillén
Generaldirektör

Innehåll

Resultatredovisning.....	5
1 En översikt av myndighetens arbete 2011	11
1.1 Verksamhetens tre delar.....	11
1.2 Kostnader och intäkter.....	12
1.3 Avgiftsintäkter under året	13
1.4 Statistikutveckling.....	14
1.5 Så når vi ut med vår verksamhet.....	15
1.6 Fiber och informationssäkerhet.....	15
2 Vår prognosverksamhet	21
2.1 Konjunkturläget – prognoser, analyser, fördjupningar och data.....	21
2.2 Prognosprecision och avvikelseanalys	22
2.3 Dokumentation av prognosmetoderna	23
2.4 Analys av finans- och penningpolitikens inriktning samt finanspolitikens effekter	23
2.5 Forskning och modellutveckling	24
2.6 Remisser.....	25
2.7 Arbete med informationssäkerheten, projekt Fiber	25
2.8 Samarbeten med Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret	25
3 Vår miljöekonomiska verksamhet	27
3.1 Stora förändringar för verksamheten under året.....	27
3.2 Forskning och analyser.....	27
3.3 Modellutveckling	28
3.4 Samråds- och expertgrupper	28
3.5 Remisser.....	29
4 Konjunkturbarometern	31
4.1 Två undersökningar – en produkt.....	31
4.2 Förberedelser för en regional barometer.....	32
5 Uppdrag	35
5.1 Uppdrag i regleringsbrevet	35
5.2 Särskilt uppdrag från regeringen.....	38
6 Konjunkturinstitutet som arbetsplats och arbetsgivare.....	39
6.1 Personalomsättning.....	39
6.2 Särskilda kompetensutvecklingsinsatser under året.....	40
6.3 Medarbetarundersökning	41
6.4 Sjukfrånvaro	41
Finansiell redovisning	43
1 Resultaträkning	45
1.1 Verksamhetens intäkter.....	45
1.2 Verksamhetens kostnader	45
1.3 Verksamhetsutfall.....	45

2	Balansräkning.....	46
2.1	Tillgångar	46
2.2	Kapital och skulder	46
3	Anslagsredovisning	47
3.1	Redovisning mot anslag	47
4	Tilläggsupplysningar och noter.....	48
4.1	Tilläggsupplysningar	48
4.2	Noter	50
5	Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	54
	Konjunkturinstitutets publikationer 2011.....	17
	Konjunkturläget.....	17
	Konjunkturbarometern	17
	Lönebildningsrapporten.....	17
	Specialstudier.....	17
	Working Paper.....	17
	Fördjupnings-pm	17
	Remisser	17
	Medverkan i rapporter ej utgivna av Konjunkturinstitutet	18
	Fördjupningar i Konjunkturläget	18
	PM	19
	Vetenskapliga artiklar	19
	Centrala modeller i Konjunkturinstitutets verksamhet.....	33
	KIMOD	33
	FIMO	33
	Input-/outputmodellen IOR.....	33
	EMEC	33

RESULTATREDOVISNING

Mål och åiterrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2011

1. Prognoser och medelfristiga kalkyler för den ekonomiska utvecklingen ska vara tillförlitliga som beslutsunderlag.

Konjunkturinstitutet ska:

 - redovisa och kommentera prognosprecisionen,
 - analysera prognosavvikelser,
 - redovisa hur prognoserna görs tillgängliga, och
 - redovisa hur prognosmetoderna dokumenteras.

I analysen av prognosavvikelserna ska Konjunkturinstitutet även analysera regeringens prognosavvikelser. Prognosavvikelserna ska därtill jämföras med andra prognosmakares. I samband med att Konjunkturinstitutet presenterar sina prognoser ska en prognosjämförelse göras med andra prognosmakare, däribland regeringen.

I Konjunkturläget mars publicerade vi en jämförelse och en analys av våra, regeringens och andra instituts prognoser. Sett över en längre period är våra prognoser något bättre än genomsnittet. Se sidan 23.

Vi gör våra prognoser och analyser tillgängliga i rapporter, på vår webbplats och genom presentationer på departement och utskott, samt för andra myndigheter och organisationer. Se sidan 15.

Prognosmetoderna har dokumenterats i såväl instruktioner, som i Working Paper-serien och interna pm. Dokumentationerna uppdateras löpande. Se sidan 23.

I Konjunkturläget mars 2011 publicerades ett särskilt kapitel där vi jämför våra prognosavvikelser med regeringens och andra prognosinstituts. Se sidan 22.
2. Prognoser och medelfristiga kalkyler ska inkludera analyser av finans- och penningpolitikens inriktning.

Se sidan 23.
3. Den förda finanspolitikens effekter ska redovisas. Särskild tonvikt ska läggas vid hur de offentliga finanserna förhåller sig till budget- och finanspolitiska mål.

Se sidan 23.
4. Metoder och modeller ska underhållas och utvecklas så att kvaliteten på prognoser, kalkyler och analyser kontinuerligt förbättras. Inom utvecklingsarbetet ska särskild vikt läggas vid utveckling av det offentliga-finansiella blocket i KIMOD eller i en liknande modell. KIMOD ska utvecklas till att bli en kvartalsmodell alternativt ska en liknande kvar-

Kortfristmodeller för bl.a. BNP och bemanningsbranchen har utvecklats. KIMOD har utvecklats på fler olika sätt, bl.a. har den skrivits om till kvartalsmodell. Vi har arbetat med att införa en finanspolitisk reaktionsfunktion. Se sidan 24. Den miljöekonomiska modellen EMEC har under året utvecklats med ett endogent arbetsutbud och

talsmodell utvecklas. Inom utvecklingsarbetet ska även särskild vikt läggas vid utveckling av metoder och modeller för miljöekonomi.

Konjunkturinstitutet ska redovisa metodutvecklingsinsatserna till regeringen (Finansdepartementet).

5. Konjunkturinstitutet ska producera kvalificerade samhällsekonomiska analyser som förbättrar beslutsunderlaget för svensk miljö- och klimatpolitik. Analyserna ska omfatta miljöpolitiska styrmedel och andra miljöekonomiska analyser av relevans för svensk miljö- och klimatpolitik.

6. Konjunkturinstitutet ska i årsredovisningen redovisa volym, intäkter och kostnader avseende den miljöekonomiska enheten.

7. Konjunkturinstitutet ska redovisa prognoser för anslagsbelastningen avseende anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet för 2011–2015 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras såväl i förhållande till föregående prognostillfälle som till budgeten. Prognoserna ska lämnas i Hermes enligt instruktion från Ekonomistyrningsverket senast den 19 januari, 23 februari, 5 maj, 1 augusti och 28 oktober 2011.

8. Konjunkturinstitutet ska bidra till utvecklingen av den ekonomiska statistikens kvalitet, t.ex. genom att delta i olika arbetsgrupper, råd och liknande organ, samt genom att granska det statistiska underlagets kvalitet i det löpande prognos- och analysarbetet. Vid behov ska institutet föreslå utredningar och förbättringar.

en bättre modellering av utsläppsrikteter. Den har också utvecklats för att kunna länkas till Chalmers energisystemmodell. Vi har hållit kurser för Finansdepartementet och Naturvårdsverket. Se sidan 28.

KI har analyserat klimatpolitikens utmaningar, efterfrågan på energi, energieffektiviseringar och med anledning av kärnkraftsolyckan i Japan hur ett väsentligt högre elpris påverkar svensk ekonomi. KI deltar också i ett tvärvetenskapligt projekt om klimatanpassning. Se sidan 27.

Se tabell på sidan 12.

KI deltar i flera permanenta grupper vid SCB, men deltar också i referensgrupper, särskilda möten och diskussioner. Se sidan 14.

Uppdrag i regleringsbrevet

Alla uppdrag redovisas i kapitel 5, avsnitt 1 och står som egna avsnittsrubriker. Se sidan 35.

Redovisning av uppgifter, samverkan och särskilda organ enligt Förordning (2007:759) med instruktion för Konjunkturinstitutet

Uppgifter

1 § Konjunkturinstitutet har till uppgift att

1. följa och analysera den ekonomiska utvecklingen inom och utom landet samt i anslutning till detta göra prognoser för den svenska ekonomin,	Se kapitel 2, sidan 21.
2. följa den vetenskapliga diskussionen inom de områden som berör institutets verksamhet samt bedriva forskning i syfte att utveckla analys- och prognosmetoder,	Se avsnitt 2.5, sidan 24.
3. göra miljöekonomiska analyser, utvärdera den ekonomiska politikens lång- och kortsiktiga effekter på riksdagens mål för miljö kvalitet och på en i övrigt miljömäsig hållbar utveckling, pröva olika strategier för att nå dessa mål och utveckla miljöekonomiska modeller,	Se kapitel 3, sidan 27.
4. bistå Regeringskansliet (Finansdepartementet) med utfalls- och prognosdata för Regeringskansliets makroekonomiska verksamhet, med prognosmodeller samt med miljöekonomiska analyser,	Se avsnitt 5.1, sidan 35.
5. i samråd med sådana myndigheter och sammanslutningar som arbetar inom närliggande områden verka för att statistiskt material av betydelse för studiet av den ekonomiska utvecklingen samlas in och bearbetas,	Se avsnitt 1.4, sidan 14.
6. ansvara för officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, och	Se kapitel 4, sidan 31.
7. inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag samt tillhandahålla varor och tjänster.	Se avsnitt 1.3, sidan 13.

Samverkan

- 2 §** Myndigheten ska i arbetet med prognoser över statens inkomster och utgifter samarbeta med Ekonomistyrningsverket och bistå verket med att förklara större skillnader mellan myndigheternas prognoser. Se avsnitt 2.8, sidan 25.
- 3 §** Myndigheten ska samverka med Riksgäldskontoret när det gäller prognoser över statens lånebehov. Se avsnitt 2.8, sidan 25.

Särskilda organ

- 4 a §** Vid myndigheten finns ett vetenskapligt råd. Rådet ska bistå myndigheten i frågor om metoder och relevanta modeller när det gäller myndighetens miljöekonomiska verksamhet samt den ekonomiska politikens lång- och kortsiktiga effekter på riksdagens mål för miljö kvalitet och på en i övrigt miljömässigt hållbar utveckling. Se avsnitt 3.1, sidan 27.

Rådet består av högst sex ledamöter som ska vara erfarna akademiskt verksamma forskare. Inom rådet ska minst en av ledamöterna vara verksam inom ämnesområdet ekonomi, minst en av ledamöterna vara verksam inom ämnesområdet naturvetenskap och minst en av ledamöterna vara verksam inom ämnesområdet statskunskap. Jämn könsfördelning ska eftersträvas.

1 En översikt av myndighetens arbete 2011

För Konjunkturinstitutets prognosverksamhet har året i hög grad präglats av vårt omfattande och högt prioriterade projekt Fiber som syftar till att förbättra informationssäkerheten.

Vår miljöekonomiska verksamhet har från den 1 juli 2011 fått utökat ansvarsområde. Vi kommer att skriva en årlig rapport om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter. Till Konjunkturinstitutet har ett vetenskapligt rådknutits. Rådet ska bistå oss i frågor kring våra nya uppgifter.

Som ett led i vårt strategiska arbete att minska personalomsättningen har vi gjort en särskild satsning för att stärka ledarskapskompetensen hos våra chefer. Samtliga på Konjunkturinstitutet har fått svara på en större enkät kring hur man upplever arbetsmiljön på myndigheten. Resultatet var positivt i många avseenden, inte minst avseende engagemang, förbättring och utveckling. Läs mer om detta i kapitel 6.

1.1 Verksamhetens tre delar

Konjunkturinstitutets kärnverksamhet är uppdelad i tre delar - prognos, miljöekonomi och konjunkturbarometer. I prognosverksamheten ingår, förutom prognoser, också analyser och forskning. På området miljöekonomi bedriver vi forskning och utför uppdrag från både regeringen och andra myndigheter. Vår statistikproduktion omfattar tolv konjunkturbarometrar varje år. Konjunkturbarometern består av två undersökningar, företagsbarometern och hushållsbarometern.

I tabell 1 redovisar vi våra kostnader för prestationer. Rubriken Konjunkturanalyser innefattar rapporten Konjunkturläget och de fördjupningar som presenteras där i, men också de analyser som vi publicerar som pm, Specialstudie eller Working Paper. I Modell- och metodutveckling ingår de publicerade studier som ligger till grund för, eller är vidareutveckling av, prognosarbetet. Konjunkturbarometern är de barometrar vi publicerar en gång i månaden. I rubriken Lönebildningsrapport ingår förutom själva rapporten även de fördjupningar som gjorts i samband med den. Miljöekonomiska publikationer är de analyser och forskningsresultat som har publicerats som Specialstudier, Working Paper, pm och artiklar.

Tabell 1 Kostnader fördelat på prestationstyper

Antal publikationer och tusentals kronor

	2009		2010 ¹		2011	
	Volym	Kostnad ²	Volym	Kostnad	Volym	Kostnad
Konjunkturanalyser	24	32 621	27	34 708	21	33 755
Modell- och metodutveckling ³	5	5 368	4	5 711	2	4 760
Konjunkturbarometer	12	5 049	12	5 477	12	5 007
Lönebildningsrapport	5	1 652	2	1 757	2	2 597
Miljöekonomiska publikationer	12	7 244	16	6 546	13	6 420

¹ Jämförelsetalen för 2009 och 2010 har rättats² Schablonmässigt uppskattad kostnad³ Rubriken är ny för 2011 års redovisning

1.2 Kostnader och intäkter

Av tabell 2 framgår verksamhetens kostnader och intäkter de senaste tre åren, enligt resultaträkningen.

Tabell 2 Kostnader och intäkter, uppdelat på prognosverksamhet (inklusive barometerverksamhet) och miljöekonomisk verksamhet

Tusentals kronor

	2009	2010	2011
Prognosverksamhet			
Kostnader	52 454	54 356	52 589
Intäkter, anslag	46 461	48 534	47 035
Intäkter, övrigt	5 719	5 876	6 151
Miljöekonomisk verksamhet			
Kostnader	7 391	6 680	7 139
Intäkter, anslag	5 198	3 511	4 752
Intäkter, övrigt	2 554	2 954	1 943
Totala kostnader och intäkter			
Kostnader	59 845	61 036	59 728
Intäkter, anslag	51 659	52 045	51 787
Intäkter, övrigt	8 273	8 830	8 094

Hur Konjunkturinstitutets kostnader fördelar sig under åren 2009 till 2011 visas i tabell 3.

Tabell 3 Verksamhetens kostnader som fördelad andel av total kostnad åren 2009 till 2011

Tusentals kronor och procent

	2009		2010		2011	
Kostnader för personal	44 333	74,1%	46 085	75,5%	45 387	76,0%
Kostnader för lokaler	6 195	10,4%	6 808	11,2%	6 561	11,0%
Övriga driftkostnader	8 512	14,2%	7 539	12,4%	7 258	12,2%
Finansiella kostnader	11	0,0%	6	0,0%	17	0,0%
Avskrivningar och nedskrivningar	794	1,3%	598	1,0%	506	0,8%
Summa	59 845		61 036		59 728	

Vi kan konstatera att personalkostnadens andel av våra totala kostnader har ökat och att driftkostnaderna har minskat. Från september 2010 har vi minskat vår lokalyta, och därmed har också kostnaderna för lokaler minskat.

Vi hyr ut lokaler till Finanspolitiska rådet och har intäkter för detta. Intäkterna finns i posten Intäkter övrigt i tabell 2.

1.3 Avgiftsintäkter under året

Den avgiftsfinansierade verksamheten är viktig för Konjunkturinstitutets ekonomi. Under 2011 har den bland annat omfattat följande uppdrag:

- Vi tagit fram makroekonomiska scenarier som underlag för utredningen (Fi 2010:02) om kommunsektorn och konjunkturen. Underlaget innehöll även analyser av olika metoder för att skapa förutsättningar för en stabil kommunal verksamhet över tid.
- Vi har bistått Strålskyddsmyndigheten vid deras granskning av vissa underlag från Svensk kärnbränslehantering.
- Studenter från Stockholms universitet har deltagit i en kurs om prognoser.
- Administrativt stöd till Finanspolitiska rådet och Arbetsgivarverket.
- Leveranser av data till externa användare.
- Analyser av samhällsekonomiska konsekvenser av klimat- och energiskattepaketet till Riksrevisionen.
- Analyser av svensk avfallshantering och avfallspolitik ur ett samhällsekonomiskt perspektiv på uppdrag av SNS.

ERSÄTTNINGSKRAV FRÅN ENSKILD KUND

I december 2011 fick Konjunkturinstitutet krav från en av kund som köper data av oss. De kräver retroaktiv ersättning för åren 2006 till 1 juli 2011 för avgifter som de anser ha varit för höga. De ifrågasätter om ersättningsnivån är förenligt med ett EG-direktiv, det så kallade PSI-direktivet. EG-direktiv kom 2005 och blev lag i Sverige 2010. Lagen syftar till att ge företag möjlighet att hämta data från olika myndigheters webbsidor och sedan förädla informationen och sälja den vidare. Vi bestrider företagets krav och anser att de ställts på felaktig grund. Vi har samrätt med Justitiekanslern i ärendet.

Tabell 4 Avgiftsbelagd verksamhet

Tusentals kronor

	Ingående saldo 2010-01-01	Utfall 2010	Intäkter 2011	Kostnader 2011	Ingående saldo 2012-01-01
Försäljning av statistik och statistiktjänster	1 274	283	459	-246	1 770
Expertuppdrag	959	-343	1 551	-1 614	553
Användarstöd och kurser		-101	504	-502	-99
Summa	2 233	-161	2 514	-2 362	2 224

Kommentar till tabell 4: Indelningen är något förändrad jämfört med tidigare år, i enlighet med årets regleringsbrev. Summan av det ingående saldot 2010-01-01 är detsamma som tidigare år, men rubrikerna skiljer sig något åt. I rubriken försäljning av statistik och statistiktjänster ingick tidigare även kurser. Expertuppdrag hette tidigare Utredningsrapporter.

1.4 Statistikutveckling

Att bidra till utvecklingen av den ekonomiska statistiken är ett viktigt arbete för Konjunkturinstitutet. Dels är detta ett av målen i vårt regleringsbrev, dels är ekonomisk statistik av hög kvalitet en nödvändig förutsättning för att vi ska kunna uppnå andra centrala mål för verksamheten. En viktig del av vårt bidrag till kvalitetsarbetet är den löpande diskussionen mellan Konjunkturinstitutet och olika statistikproducenter, vilket är en del i själva prognos- och analysarbetet.

VI DELTAR I FLERA ANVÄNDARRÅD, NÄMNDER OCH REFERENSGRUPPER

Under 2011 har vi deltagit aktivt i ett antal grupper i syfte att utveckla den ekonomiska statistikens kvalitet och för att bidra till att relevant statistik samlas in. Bland de permanenta grupper vid SCB där vi har deltagit under året finns

- Användarrådet för ekonomisk statistik
- Användarrådet för arbetsmarknadsstatistik
- Användarrådet för statistik över miljö och miljöräkenskaper
- Nämnden för konsumentprisindex
- Nämnden för nationalräkenskaper och arbetskraftsundersökning

Vi sitter också med i SCB:s insynsråd och i användarrådet för Finansräkenskaperna på Finansinspektionen.

Konjunkturinstitutet deltar också ofta i referensgrupper för utvecklingsprojekt, olika engångsvisa möten för diskussioner om statistikutveckling samt informella diskussioner med statistikproducenter och statistikanvändare. Under 2011 har vi bland annat deltagit i referensgruppen för ett metodutvecklingsprojekt vid SCB som syftat till att förbättra säsongsrensningen av arbetskraftsundersökningarna.

EGEN STATISTIKUTVECKLING

Konjunkturinstitutet bidrar vidare till måluppfyllelsen genom eget utvecklingsarbete. Bland annat beräknar vi löpande ett så kallat konjunkturjusterat mått på den offentliga sektorns finansiella sparande, ett produktionsgap och växelkursindexet KIX. Dessa mått är centrala vid bedömningen av utvecklingen av finans- respektive penningpolitiken.

Vi är också ansvarig myndighet för undersökningen Konjunkturbarometern hushåll som ingår i Sveriges officiella statistik. Konjunkturbarometern hushåll (Hushållens inköpsplaner) ingår som en av två delar i Konjunkturbarometern, tillsammans med Konjunkturbarometern företag. Mot bakgrund av den finansiella krisen har Konjunkturbarometern sedan 2009 innehållit fler frågor. Vi har dels frågat om företagets finansieringssituation, dels om hushållen syn på löneutvecklingen och bostadsräntorna. Att komplettera den permanenta frågeuppsättningen i Konjunkturbarometern med fler frågor under en begränsad tid är ett sätt att öka den ekonomiska statistikens användbarhet som underlag för prognoser, analyser och beslut. (Se vidare kapitel 4.)

1.5 Så når vi ut med vår verksamhet

Vi jobbar aktivt med att sprida och tillgängliggöra våra prognoser, forskning och analyser. Det gör vi genom våra publikationer och presentationer och genom täta kontakter med media.

VÅRA PUBLIKATIONER

Konjunkturinstitutet publicerar årligen fyra prognosrapporter med analys av det ekonomiska läget, tolv månadsbarometrar som visar företagets och hushållens syn på den egna ekonomin och svensk ekonomi, samt en lönebildningsrapport med analys av de samhällsekonomiska förutsättningar för lönebildningen. I vissa av rapporterna ingår olika fördjupningar som är studier av områden som Konjunkturinstitutet anser särskilt behöver belysas. Utöver detta publiceras rapporter i serierna Specialstudier och Working Paper och i en pm-serie. (Se lista över hela vårt publicerade material på sidan 17.)

Vi arbetar aktivt med att öka spridningen av analyserna och med att förbättra pedagogiken och språket i publikationerna. De flesta publikationer finns i tryckt version och alla kan laddas ner från webben. En del av materialet finns även tillgängligt på engelska.

Konjunkturinstitutets prognoser och analyser skickas också till viktiga målgrupper som riksdag, regering, svenska och internationella analysinstitut, massmedia och till prenumeranter inom privat och offentlig sektor.

PRESENTATIONER AV VÅRT ARBETE

Under året har vi hållit nio presskonferenser. Presskonferenserna har hållits i samband med publicering av rapporterna Konjunkturläget, Lönebildningsrapporten och kvartalsbarometrarna. På presskonferenserna medverkar vanligtvis de större dagstidningarnas ekonomiskribenter och ledarskribenter samt TT och flera av nyhetsbyråerna. Radio- och tevejournaler närvarar också ofta, främst Ekot och SVT.

I samband med prognoserna och lönebildningsrapporten bjuder vi också in berörda myndigheter, departement, organisationer och företag för en särskild presentation där de har möjlighet att ställa mer detaljerade frågor. Under 2011 höll vi fem sådana träffar.

Rapporterna presenteras ofta på Finansdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet, Miljödepartementet, och ibland för finansutskottet och arbetsmarknadsutskottet. Utöver detta presenterar medarbetare prognoserna och rapporterna på externa konferenser och seminarier. Bland annat har vi varit på andra myndigheter, hos olika delar av arbetsmarknadens parter och på 2011 års miljöekonomiska konferens i Rom.

1.6 Fiber och informationssäkerhet

Arbetet vid prognosavdelningen under 2011 har i hög grad påverkats av att vi arbetat med ett omfattande och högt prioriterat projekt som syftar till att

förbättra informationssäkerheten. Projektet, Fiber, består av ett stort antal delprojekt och har berört de flesta medarbetare på avdelningen. (Se avsnitt 2.7 på sidan 25.)

KONJUNKTURINSTITUTETS PUBLIKATIONER 2011

KONJUNKTURLÄGET

- December: Arbetslösheten stiger och biter sig fast
- Augusti: Återhämtningen i ekonomin tar en paus
- Juni: Den rekordhög tillväxten dämpas
- Mars: Den högsta sysselsättningen på 20 år

KONJUNKTURBAROMETERN

Publicerad i slutet på varje månad under året, totalt tolv utgåvor.

LÖNEBILDNINGSRAPPORTEN

18 maj: Möjligt att nå 5 procents arbetslöshet
Fördjupningen Åldersstrukturen, växelkursen och exportandelen

SPECIALSTUDIER

- Nr 28: Är energieffektivisering effektiv miljöpolitik eller långdistans i ett ekorrhjul?
- Nr 27: Frånvaroeffekter på lönen för kvinnor och män
- Nr 26: Samhällsekonomiska effekter av två styrmedel för minskade avfallsmängder
- Nr 25: Klimatpolitikens utmaningar under mandatperioden
- Nr 24: Kvinnors och mäns arbetsutbudspreferenser: analys med en strukturell diskret arbetsutbudsmodell

WORKING PAPER

- No. 125: Making Climate Policy Efficient
- No. 124: Scenarios and Sustainability
- No. 123: The Excess Cost of Supplementary Constraints in Climate Policy
- No. 106: Strukturell utveckling av arbetskostnad och priser i den svenska ekonomin

FÖRDJUPNINGSPM

- Nr 9, Modellbaserad prognos 2012–2015 vid oförändrade regler inom finanspolitiken
- Nr 8, Hur påverkas svensk ekonomi av ett väsentligt högre elpris?

REMISSER

Vi har svarat på följande remisser:

- Grönbok om möjligheten att införa stabilitetsobligationer

- Rapporten Utvärdering av Riksbankens penningpolitik och arbete med finansiell stabilitet 2005-2010
- Månadsuppgiftsutredningens betänkande Månadsuppgifter - snabbt och enkelt
- Miljömålsberedningens betänkande Etappmål i miljömålssystemet samt Naturvårdsverkets rapport Miljömålen på ny grund
- Europeiska kommissionens förslag till ändring av direktiv 2003/96 EG
- Rapport från FN:s generalsekreterare ”High Level Advisory Group on Climate Change Financing” samt EU kommissionens tjänstemannarapport ”Scaling up international climate finance after 2012”
- Synpunkter på Strålsäkerhetsmyndighetens beräkningar
- Huvudbetänkandet Långtidsutredningen 2011
- Sänkt restaurang- och cateringmoms
- Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012
- Att mäta produktivitetsutvecklingen i anläggningsbranschen samt Verksamhetsuppdelning – byggföretagen
- Övervakning och transparens på elmarknaden
- Förändrade marknadsvillkor för biogasproduktion och Ökad andel biogas på en utvecklad biogasmarknad
- Svensk sjöfarts konkurrensförutsättningar

MEDVERKAN I RAPPORTER EJ UTGIVNA AV KONJUNKTURINSTITUTET

- Hållbarhetsanalys – en vägledning; Konjunkturinstitutet, FOI, Kungliga tekniska högskolan
- Avfall – återvinna, bränna eller slänga?; SNS forskningsrapport

FÖRDJUPNINGAR I KONJUNKTURLÄGET

I Konjunkturläget har vi även publicerat 15 fördjupningar.

- Oordnad upplösning av skuldkrisen i euroområdet alltför kostsam
- Hur jämföra makroprognoser mellan Konjunkturinstitutet, regeringen och ESV?
- Långsiktiga effekter på arbetsmarknaden av ekonomisk-politiska reformer
- Konjunkturinstitutets bedömning av jämviktsarbetslösheten
- Avtalsrörelsen 2011 och 2012
- Budgetpropositionen för 2012
- Effekter av en fördjupad skuldkris i euroområdet
- Tidigarelagd finanspolitik mildrar lågkonjunkturen
- Saab har begränsad betydelse för svensk ekonomi
- Deltagande på arbetsmarknaden: En jämförelse mellan åldersgrupperna 15–74 år och 16–64 år
- De amerikanska hushållens sparkvot
- Sparsamma hushåll har skapat ett stort överskott i den svenska bytesbalansen
- Har obalanserna på arbetsmarknaden ökat i samband med konjunkturedgången?

- Konjunkturinstitutets prognosmetod för offentliga finanser på medellång sikt
- Modellbaserad beräkning för 2011–2015 med uppskjutna finanspolitiska stimulanser.

PM

- Nya energitabeller i EMEC – En länk mellan energibalanser och nationalräkenskaper
- Översyn av EMEC modellen: Endogenisering av arbetsutbudet i modellen
- Översyn av EMEC-modellen: Förbättrad modellering av utsläppsrätter

VETENSKAPLIGA ARTIKLAR

- ”The Finnish Model of Economic and Social Policy – from Cold War primitive accumulation to generational conflicts?”, *Comparative Social Research* 28. p. 53-87
- “Nordic collective agreements – a continuous institution in a changing economic environment”, *Comparative Social Research* 28, p. 331-363
- ”Can we buy time? – Evaluation of the Swedish government's grant to remediation of contaminated sites”, *Journal of Environmental Management*, 92(4)
- “The forecasting properties of survey-based wage-growth expectations”, *Economic Letters* 113:276-281

2 Vår prognosverksamhet

Konjunkturinstitutet har i uppdrag att göra tillförlitliga prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som kan användas som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Vi publicerar våra prognoser för svensk och internationell ekonomi fyra gånger per år i rapportserien Konjunkturläget. I dessa rapporter motiveras och beskrivs prognoserna ingående. Det redovisas också regelbundet konsekvenskalkyler för prognoserna med andra förutsättningar (alternativa scenarier).

2.1 Konjunkturläget – prognoser, analyser, fördjupningar och data

Rapporten Konjunkturläget har under året utvecklats i olika avseenden. De medelfristiga kalkylerna, som tidigare bara publicerats i vissa utgåvor av rapporten och i form av fördjupningar, har under 2011 fått en fast plats i form av ett kapitel om ekonomisk politik med en längre tidshorisont än de kortsiktiga konjunkturprognoserna. I samband med detta har vi också gjort det lättare att få en överblick över hela den tidshorisont vi gör kort- och medelfristiga prognoser för, genom att texten och tabellerna i rapportens sammanfattning nu behandlar hela perioden.

Utöver det återkommande prognosmaterialet har rapporterna också innehållit 15 fördjupningar. (Se lista över hela vårt publicerade material på sidan 17.)

Varje gång vi publicerar Konjunkturläget publicerar vi också kompletterande material på vår webbplats. Där återfinns data dels till de diagram som finns med i den aktuella rapporten, dels i form av en uppsättning datafiler med längre tidsserier för ett stort antal variabler. Där finns också presentationsmaterial från våra presskonferenser. Dessutom publicerar vi på webben en jämförande översikt över ett antal olika prognosinstituts prognoser för Sverige som uppdateras varje gång vi eller något annat av de ingående instituten publicerar en ny prognos.

TRÄFFSÄKRA PROGNOSE FÖR 2011

Prognoserna för 2011 har hittills visat sig vara träffsäkra, se tabell 5. Det bör noteras att utfall för BNP i dagsläget bara finns tillgängligt till och med tredje kvartalet 2011. Där utfall saknas kommenteras i detta avsnitt avvikelser från decemberprognosen som betraktas som en god indikator på utfallet.

De tidigaste prognoserna (de som publicerades under 2009) underskattade visserligen styrkan i tillväxten något, men prognosfelen är jämförelsevis små. Den oväntade avmattning i tillväxten som har noterats under slutet av 2011 påverkar inte årsmedelvärdet för BNP och sysselsättning särskilt mycket. I gengäld överraskade tillväxten något på uppsidan under de första tre kvartalen. I stort sett alla prognoser för de mest centrala variablerna som publicerades under 2011 bedöms därmed vara jämförelsevis träffsäkra. Det mest tydli-

ga undantaget är prognosen för den tioåriga statsobligationsräntan som blev betydligt lägre under 2011 än vad som prognostiserades. Det är en följd av den snabbt uppblussande europeiska statsskuldskrisen som har medfört att både konjunkturutvecklingen blir sämre, med lägre styrräntor som följd, och att svenska statsobligationer uppfattas som säkrare än många andra länders obligationer. Båda dessa mekanismer har bidragit till den oväntat låga obligationsräntan under 2011.

Tabell 5 Konjunkturinstitutets prognoser för 2011

Årlig procentuell förändring och årsgenomsnitt

	Mars 10	Juni 10	Sep 10	Dec 10	Mars 11	Juni 11	Aug 11	Dec 11	Utfall
BNP	3,8	3,0	3,4	3,8	4,2	4,4	4,3	4,5	-
Bytesbalans ¹	6,8	6,5	6,5	6,3	5,9	5,4	5,7	7,7	-
Offentligt finansiellt sparande ¹	-1,1	-1,1	-0,8	0,0	0,1	0,2	-0,1	0,1	-
Sysselsättning ²	0,4	0,8	1,1	1,6	2,5	2,4	2,1	2,1	2,1
Arbetslöshet (ILO) ^{2,3}	9,1	8,8	8,2	7,9	7,3	7,5	7,5	7,5	7,5
Timplön, näringslivet	2,3	2,5	2,6	2,7	2,9	2,8	2,8	2,8	-
Produktivitet i näringslivet	4,0	2,7	2,8	2,7	2,7	3,4	3,5	4,3	-
KPI-inflation	1,6	1,5	1,6	2,2	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0
KPIF-inflation	1,3	1,3	1,3	1,6	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4
Reporänta, årsslut	1,75	1,75	1,75	2,00	2,25	2,25	2,00	1,75	1,75
Tioårig statsobligationsränta	4,2	3,9	3,6	3,5	3,6	3,2	2,8	2,6	2,6
Kronindex (KIX)	111,5	114,1	112,0	109,4	105,4	106,2	107,5	107,7	107,6

¹ Procent av BNP.

² Prognoser för sysselsättning och arbetslöshet 2011 gjorda till och med mars 2011 avser åldersgruppen 16–64 år. Prognoser för sysselsättning och arbetslöshet 2011 gjorda från och med juni 2011 avser åldersgruppen 15–74 år. Utfall för sysselsättning och arbetslöshet 2011 avser åldersgruppen 15–74 år.

³ Procent av arbetskraften.

Anm.: I utfallskolumnen redovisas utfallet i januari 2012. För variabler markerade med streck i utfallskolumnen finns ännu inget utfall för 2011.

Källor: SCB, Medlingsinstitutet, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

2.2 Prognosprecision och avvikelseanalys

PROGNOSFELSANALYS

I Konjunkturläget mars 2011 publicerades ett särskilt kapitel där vi jämför våra prognoser med andra instituts och regeringens prognoser. Denna analys avser både prognoser för 2010 och de genomsnittliga prognosavvikelserna under en längre period.

När man analyserar prognosprecision måste man ta hänsyn till hur svårt det är att göra prognoser. Vissa variabler är svårare att prognostisera och utvecklingen vissa år är svårare att förutse än andra. Dessa problem kan hanteras genom att studera genomsnittlig prognosprecision under flera år och genom att jämföra med andra prognosinstitut.

Analysen visar att både Konjunkturinstitutet och alla andra prognosinstitut, inklusive regeringen, hade svårt att förutse den ekonomiska utvecklingen 2010, se tabell 6. Vi gjorde dock bättre prognoser för BNP 2010 än de flesta andra prognosinstitut. Våra prognoser för arbetslöshet och inflation var däremot sämre än genomsnittet bland övriga prognosinstitut. Regeringens pro-

gnoser för BNP, arbetslöshet och inflation under 2010 hade något större avvikelser än nästan alla övriga prognosinstitut.

Det är vanskligt att utvärdera prognosernas tillförlitlighet baserat på precisionen ett enskilt år. Prognosen påverkas mycket av slumpartade faktorer. Sett över en längre period, 1997–2010, är Konjunkturinstitutets prognoser något bättre än genomsnittet för övriga prognosinstitut, se tabell 6. Regeringens prognoser har varit ungefär lika bra som genomsnittet. Skillnaderna är dock små och kan påverkas av antalet publicerade prognoser för respektive institut och när på året de har publicerats.

Tabell 6 Genomsnittliga absoluta prognosfel för 2010 samt 1997–2010

Procentenheter

	2010			1997-2010		
	KI	Regeringen	Medelvärde ¹	KI	Regeringen	Medelvärde ¹
BNP	2,79	3,48	2,96	1,20	1,28	1,25
KPI-inflation	0,33	0,45	0,25	0,46	0,51	0,54
Arbetslöshet ²	1,44	1,63	1,07	0,51	0,56	0,52

¹ Anger det medelvärdet av genomsnittliga absoluta prognosfel från sju svenska prognosinstitut förutom KI och regeringen, se Konjunkturläget mars 2011, tabell 48, 49 och 50.

² Avser tidigare definition, 16-64 år, procent av arbetskraften.

Källa: Konjunkturinstitutet

2.3 Dokumentation av prognosmetoderna

Prognosmetoderna dokumenteras på flera olika sätt. När vi utvecklar nya modeller eller när befintliga modeller genomgår större revideringar beskriver vi utvecklingsarbetet i interna seminarieunderlag, interna pm eller externt publicerade Working Paper. De modeller och beräkningsrutiner som används i prognosproduktionen dokumenteras i instruktioner för respektive prognosområde. Dessa dokumentationer uppdateras löpande av respektive områdesansvarig. Inom ramen för Fiber-projektet (se avsnitt 2.7) har vi tagit fram nya mallar och rutiner för dokumentationen av prognosområden.

2.4 Analys av finans- och penningpolitikens inriktning samt finanspolitikens effekter

Konjunkturinstitutet bedömer löpande finanspolitikens inriktning, det vill säga finanspolitikens effekter på resursutnyttjandet i ekonomin. Vi följer också upp hur finanspolitiken förhåller sig till dels reglerna i det budgetpolitiska ramverket, dels EU:s stabilitets- och tillväxtpakt. Dessa analyser redovisar vi tillsammans med prognoserna för de offentliga finanserna i Konjunkturläget.

Vi gör återkommande bedömningar av penningpolitiken med utgångspunkt i våra prognoser för svensk ekonomi. Prognoser för reporäntan och analyser av hur penningpolitiken förhåller sig till inflationsmålet och målet om ett stabilt resursutnyttjande redovisas i Konjunkturläget.

För att göra så träffsäkra makroprognoser som möjligt ingår prognoser över framtida (ännu ej fattade) finanspolitiska beslut i Konjunkturinstitutets prognoser. Regeringen och Ekonomistyrningsverket baserar sina makroprognoser endast på fattade (ej framtida) finanspolitiska beslut. För att kunna jämföra makroprognoser mellan Konjunkturinstitutet, regeringen och Ekonomistyrningsverket har vi tagit fram en modellbaserad metod som möjliggör en prognosjämförelse som endast baseras på fattade finanspolitiska beslut. Denna metod beskrivs i fördjupnings-pm nr. 9, ”Modellbaserad prognos 2012–2015 vid oförändrade regler inom finanspolitiken”. Den modellbaserade metoden innebär också att de makroekonomiska effekterna av de framtida finanspolitiska besluten som ingår i Konjunkturinstitutets prognos beräknas. Resultaten av beräkningarna publiceras sedan december 2011 på vår webbplats vid varje prognostillfälle.

2.5 Forskning och modellutveckling

MODELLER FÅR ALLT STÖRRE ROLL I PROGNOSENA

Modellansatserna får successivt en allt större roll i prognosarbetet. Ett antal partiella kortfristmodeller har utvecklats på prognosavdelningen under året. Dessa inkluderar modeller för BNP, hushållens konsumtion och exporten, samt en ny prognosmodell för bemanningsbranschens utveckling. Programkod för automatiserad prognosutvärdering i Aremos har också författats och koden har under 2011 använts för utvärdering av prognosmodeller. Vi har också utvecklat programkod för automatiserade modellval och påbörjat ett arbete med att se över och omarbete modellen FIMO.

Vi har arbetat med att ta fram en ny klass av prognosmodeller med variabla koefficienter, med inspiration från den teoretiska learning-litteraturen. Dessa modeller har inte tillämpats i prognosprocessen än, men de har än så länge gett lovande resultat.

UTVECKLINGEN AV KIMOD FORTSÄTTER

Modellen KIMOD har under 2011 skrivits om till kvartalsformat och kalibreringsarbetet har påbörjats. Kvartalsversionen beräknas vara i drift under första halvåret 2012. Konsumentprisutvecklingen i KIMOD har korrigerats för skillnader i produktivitet mellan konsumtionskorgen och motsvarande produktionskorg samt bostadsprisers roll i KPI. KIMOD:s gränssnitt till prognosprocessen har setts om, så att högre säkerhet i rutiner för dataleverans till modellen i prognossammanhang kan åstadkommas. Detta förbereder också för medelfristanalys på kvartalsfrekvens.

Under året har vi arbetat med att införa en finanspolitisk reaktionsfunktion i KIMOD. Vi höll ett seminarium där man diskuterade ett utkast till ett Working Paper som vi bedömer kommer att färdigställas under våren 2012. Syftet med den finanspolitiska reaktionsfunktionen är att den i genomsnitt ska återspegla hur finanspolitiken bedrivs över konjunkturcykeln och därmed förbättra prognosförmågan i KIMOD.

STRUKTURELL UTVECKLING AV ARBETSKOSTNAD OCH PRISER

För att kunna ta fram långfristiga och medelfristiga prognoser och för att belysa förutsättningarna för löneökningar behöver Konjunkturinstitutet tillförlitliga referensvärden för prisers och arbetskostnaders strukturella, konjunkturrellt balanserade utvecklingstakter. I Working Paper no. 106, ”Strukturell utveckling av arbetskostnad och priser i den svenska ekonomin”, redovisar vi vår modell för den strukturella utvecklingen av arbetskostnader och priser i näringslivet. Modellen bygger på sambandet mellan produktivitetsutvecklingen och prisutvecklingen i olika branscher i näringslivet. Modellen implicerar att arbetskostnaden strukturellt stiger med summan av produktivitetstillväxten och tillväxten i förädlingsvärdepriset i näringslivet.

2.6 Remisser

Inom prognosverksamhetens område har vi under 2011 bland annat yttrat oss över regeringens remisser av vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012, av sänkt restaurang- och cateringmoms och över riksdagens remiss av rapporten ”Utvärdering av Riksbankens penningpolitik och arbete med finansiell stabilitet 2005–2010”. Totalt har vi svarat på nio remisser (se lista över hela vårt publicerade material på sidan 17.) Många av yttrandena har krävt betydande arbetsinsatser eftersom genomarbetade yttranden ofta förutsätter egna beräkningar.

2.7 Arbete med informationssäkerheten, projekt Fiber

Under 2011 har vi gjort betydande arbetsinsatser för att förbättra våra beräkningssystem inom prognosverksamheten, med målet att prognosarbetet ska bli effektivare och säkrare. Projektet planeras vara klart vid utgången av första kvartalet 2012. I projektet, som kallas Fiber, ingår bland annat insatser för att standardisera och uppdatera interna centrala styrdokument, för att se över och standardisera programmeringen av de operativa prognosystemen och för att förbättra dokumentationen av systemen. I stort sett alla system som ingår i den operativa beräkningskedjan av kortsiktsprognoser ses över och dokumenteras.

2.8 Samarbeten med Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret

Under året har vi samarbetat med Ekonomistyrningsverket i frågor som rör myndigheternas prognoser. En stor del av detta samarbete sker i de löpande kontakterna handläggare emellan. Tillsammans med Ekonomistyrningsverket har vi också förbättrat statistikleveranserna myndigheterna emellan. Bland annat har leveransen av inkomstprognoserna setts över och leveransen har sammanställts till en fil.

Under året har vi löpande samarbetat med Riksgäldskontoret i frågor som rör prognoser över statens lånebehov.

3 Vår miljöekonomiska verksamhet

Målet för vår miljöekonomiska forskning är att producera samhällsekonomiska analyser som förbättrar beslutsunderlaget för svensk miljö- och klimatpolitik. Resultaten från det miljöekonomiska arbetet har under 2011 publicerats i våra serier Working Paper och Specialstudie samt i vår pm-serie. Arbetet har också publicerats externt i en SNS-rapport, en FOI-rapport och i en internationell tidskrift.

3.1 Stora förändringar för verksamheten under året

På grund av miljö- och klimatfrågornas ökande angelägenhet har trycket på vår miljöekonomiska verksamhet ökat kraftigt. Under 2009 kom tre utredningar som pekade på ökat ansvarsområde och ökade resurser för Konjunkturinstitutets miljöekonomiska enhet (Statskontoret, 2009; SOU 2009:31; SOU 2009:83). Som svar på det har vi fått i uppdrag att skriva en årlig rapport om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter, som kommer att publiceras första gången december 2012. Till verksamheten har knutits ett vetenskapligt råd. Rådet består av sex forskare från universiteten, i huvudsak professorer. Av dessa är fyra nationalekonomer, en statsvetare och en är naturvetare, hälften är kvinnor och hälften är män.

3.2 Forskning och analyser

En av de viktigaste frågorna för svensk miljöpolitik är utformningen av klimatpolitiken. Under 2011 har en analys över klimatpolitikens utmaningar under mandatperioden publicerats och presenterats på ett seminarium på Rosenbad.

Klimatfrågan och höga energipriser har fört energieffektivisering högt upp på den politiska agendan i både EU och Sverige. Under året har vi översatt 2010 års analys av hur målet för energieffektivisering fördyrar klimatpolitiken till engelska och publicerat den.

Vi har också publicerat en litteraturöversikt av den så kallade återtagningseffekten, det vill säga att energieffektivisering stimulerar den långsiktiga energiefterfrågan vilket motverkar den initiala efterfrågeminskningen. Detta fenomen är intressant eftersom det berör nödvändigheten, utformningen och effekten av statliga marknadsinterventioner.

Med anledning av kärnkraftsolyckan i Fukushima har vi analyserat hur ett väsentligt högre elpris påverkar svensk ekonomi.

En viktig del i klimatpolitiken är klimatanpassning. Sedan 2009 är vi verksam i ett forskningsprogram som syftar till att ta fram verktyg som kan hjälpa samhällsplanerare och beslutsfattare att vidta väl underbyggda klimat-

anpassningsåtgärder. För vår del syftar projektet till att analysera hur traditionella ekonomiska verktyg som kostnadsnyttoanalys och kostnadseffektanalys fungerar som beslutsstöd i klimatanpassningssammanhang. Projektet har slutrapporterats i två Working Paper.

3.3 Modellutveckling

Sedan 2007 är vi med i ett tvärvetenskapligt forskningsprogram som syftar till att analysera styrmedel på avfallsområdet. För vår del har det inneburit ett omfattande arbete med att utveckla allmänjämviktsmodellen EMEC på avfallssidan. Under året har vi analyserat makroekonomiska effekter av två styrmedel som föreslagits inom forskningsprogrammet, sänkt moms på tjänster och råvaruskatt.

Vi har också fått ett nytt forskningsanslag för ett projekt som syftar till att länka institutets EMEC-modell till Chalmers energisystemmodell. Detta i syfte att förbättra Energimyndighetens energiprognoser.

Modellutvecklingsarbetet inkluderar vidare en endogenisering av arbetsutbudet i modellen för att exempelvis kunna analysera skatteväxlingsscenarier. Utsläppsrätterna har också modellerats på ett bättre sätt för att kunna analysera olika tilldelningsprinciper. Nationalräkenskapernas energistatistik har knutits ihop med Energimyndighetens energitabeller.

Konjunkturinstitutet har också hållit EMEC-kurser för Finansdepartementet, Naturvårdsverket och internt på myndigheten.

3.4 Samråds- och expertgrupper

Den miljöekonomiska enheten har under året deltagit i följande samråds- och expertgrupper:

- Konjunkturinstitutet är delaktig i Naturvårdsverkets uppdrag att lämna underlag till en svensk färdplan för att uppnå visionen om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2050.
- Samverkansgruppen för miljömålen
- Referensgrupp till Upphandlingsutredningen
- Referensgrupp till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps arbete om Effekter av samhällets miljöarbete.
- Statistiska centralbyråns programråd för miljöräkenskaper
- Opponent på Miljöstyrningsrådets rapport till Upphandlingsutredningen
- Medlem i betygskommitté till avhandling i nationalekonomi vid Göteborgs universitet.

3.5 Remisser

Den miljöekonomiska enheten har svarat på fem remisser, bland annat om förändrade marknadsvillkor för biogasproduktion, miljömålen, och rapporter från FN och EU-kommisionen. (Se lista över hela vårt publicerade material på sidan 17.)

4 Konjunkturbarometern

Under 2011 har vi presenterat resultatet av våra barometerundersökningar i tolv publikationer. På vår webb finns också en stor del av underlaget tillgängligt i form av statistikfiler. Konjunkturbarometern är en viktig informationskälla när det gäller konjunkturbevakning. Resultaten har stor spridning i såväl media som bland makro- och mikroanalytiker. Dessutom får alla deltagande företag information om resultaten. Makroanalytiker som regelbundet använder Konjunkturbarometern återfinns, förutom på Konjunkturinstitutet, bland annat på finans- och arbetsmarknadsdepartementet, Riksbanken, Arbetsförmedlingen och bankerna.

4.1 Två undersökningar – en produkt

Konjunkturbarometern består av två undersökningar, företagsbarometern och hushållsbarometern. Företagsbarometern görs av oss, medan datainsamlingen för hushållsbarometern genomförs, på uppdrag av KI, av CMA Research AB. Konjunkturbarometern delfinansieras av EC EcFin¹. Vart fjärde år genomför EC en upphandling där man tecknar ramavtal med statistikproducenter i de olika medlemsländerna. Vi tecknade ett nytt ramavtal med EC EcFin i mars 2011. Det förnyade avtalet gäller från maj 2011 till april 2015.

FÖRETAGSBAROMETERN

Företagsbarometern är sedan 1996 en månadsvis undersökning. Den har genom åren utökats successivt, de senaste åren främst inom den privata tjänstesektorn. Drygt 6 000 företag är med i det totala urvalet som täcker tillverkningsindustrin, bygg- och anläggningsverksamhet, handel och privata tjänsteförändringar. Alla företag med mer än 100 anställda är med i urvalet, medan företag med färre anställda är representerade av ett urval. Den genomsnittliga svarsprocenten har det senaste året legat på ungefär 65 procent. Endast en liten del av näringslivet saknas i företagsbarometern, bland annat energi-, vård- och utbildningssektorerna samt forskning och kultur.

HUSHÅLLSBAROMETERN

Hushållsbarometern är en månadsvis undersökning sedan början av 1990-talet och ingår i Sveriges officiella statistik. Varje månad samlas det in svar från 1 500 hushåll som utgör ett representativt urval av Sveriges befolkning mellan 16 och 84 år. Urvalet av hushåll är slumpmässigt och dras månadsvis från PAR Konsument som innehåller cirka 4,5 miljoner individer fördelade på cirka 3,6 miljoner hushåll.

¹ European Commission Economic and Financial Affairs

BAROMETERINDIKATORN SAMMANFATTAR DE BÅDA DELARNA

Huvudindikatorn för Konjunkturbarometern är den så kallade barometerindikatorn som började sammanställas och publiceras för fem år sedan. Den har till syfte att mäta det aktuella stämningläget i svensk ekonomi och innehåller information från både företags- och hushållsbarometern. Förlagan är EC EcFin:s Economic Sentiment Indicator, ESI.

4.2 Förberedelser för en regional barometer

Under hösten 2011 har vi lagt ner ett stort arbete på att åstadkomma en regional konjunkturbarometer. Arbetsförmedlingen, som visat intresse för en regional barometer, bidrog också till finansieringen av uppstarten. Den regionala konjunkturbarometern är indelad i åtta regioner och kommer att redovisas på sektornivå, det vill säga för tillverkningsindustri, bygg- och anläggningsverksamhet, handel samt privata tjänstenärings. Vi har också genomfört bearbetningar på befintligt material bakåt till 2007. Vi planerar att publicera materialet på vår webbplats under senare delen av 2012.

CENTRALA MODELLER I KONJUNKTURINSTITUTETS VERKSAMHET

KIMOD

KIMOD är en storskalig allmänjämviktsmodell som används för att prognostisera och simulera den svenska ekonomin, både på kort och på lång sikt. Modellen innefattar bland annat framåtblickande konsumenter och en arbetsmarknad som modellerats enligt modern sök teori. KIMOD består av en jämviktsdel och en konjunkturell del där priser och löner anpassar sig trögrörligt. Tack vare sin rika struktur tillåter KIMOD simuleringar om bland annat finanspolitik, penningpolitik, arbetsmarknadsreformer, löner samt en rad utbudsdrelaterade ekonomiska variabler. KIMOD används främst som referens i medelfristiga prognoser (2-5 år), och för beräkningar av alternativa scenarier.

FIMO

FIMO är en kalkyl- och simuleringsmodell som på årsbasis belyser finansiella flöden och sparande uppdelat i ekonomins institutionella sektorer som dessa beskrivs i nationalräkenskaperna. Sektorsuppdelningen i modellen omfattar stat, pensionssystem, kommuner, hushåll, företag samt utland. Detaljeringsgraden är stor med mer än 500 variabler på lägsta nivå, varav majoriteten beskriver transaktioner inom den offentliga sektorn och mellan offentlig sektor och hushållen. FIMO används främst för att beräkna finansiellt sparande i offentlig sektor i prognoser och scenarier med olika makroekonomisk utveckling.

INPUT-/OUTPUTMODELLEN IOR

En input-output modell är en sammanställning i matrisform av sambanden mellan efterfrågan, produktion, import och flera andra variabler. Under antagandet att behovet av insatsprodukter i produktionen av olika varor och tjänster är konstant kan modellen användas för att prognostisera vilken import och produktion som krävs för att tillgodose en viss efterfrågan. Konjunkturinstitutet underhåller en sådan modell för produktion, import, skatter och subventioner, och en modell för priser och vinster. Modellerna är baserade på data som publiceras av Statistiska centralbyrån. Modellerna är implementerade i programvaran Aremos och används främst för kortsiktiga prognoser och analyser (1-2 år).

EMEC

EMEC är en statistisk allmänjämviktsmodell som under drygt 10 års tid kontinuerligt utvecklats och använts i utredningssammanhang. Modellen lämpar sig särskilt väl för att studera effekter på ekonomisk tillväxt och på strukturomvandling av miljöekonomiska styrmedel som syftar till att begränsa luftföroreningar, till exempel koldioxidskatt eller handel med utsläppsätter. EMEC har även använts för att analysera samhällsekonomiska effekter av styrmedel på transport- och avfallsområdena. Det ekonomiska scenario som tas fram med modellen utgör grunden för Energimyndighetens energiprognoser och Naturvårdverkets utsläppprognoser.

5 Uppdrag

5.1 Uppdrag i regleringsbrevet

LEVERANSER AV UTFALLS- OCH PROGNOSDATA TILL FINANSDEPARTEMENTET

Konjunkturinstitutet har under året försett Finansdepartementet med utfalls- och prognosdata i det gemensamma databasformatet, Aremos. I utfallsleveranserna ingår, förutom statistikproducenternas originalserier och bearbetningar, Konjunkturinstitutets egna bearbetningar i form av bland annat aggregeringar samt, i vissa fall, kalenderkorrigering och säsongrensning.

FEMÅRIG PROGNOSSHORISONT FÖR VISSA CENTRALA VARIABLER

Konjunkturinstitutet redovisar från och med rapporten Konjunkturläget, mars 2011, vissa centrala variabler med en femårig prognoshorisont.

MODELLBASERAD BERÄKNING FÖR VISSA VARIABLER BASERAD PÅ ANTAGANDE OM "OFÖRÄNDRAD POLITIK"

Konjunkturinstitutet gör vid varje prognostillfälle från och med mars 2011 en modellbaserad beräkning av utvecklingen för vissa centrala variabler baserad på ett antagande om "oförändrad politik", det vill säga att finanspolitiken endast omfattar åtgärder som redan aviserats, föreslagits eller beslutats av riksdag eller regering. Från och med Konjunkturläget december 2011 publiceras resultatet av beräkningen på Konjunkturinstitutets webbplats vid varje prognostillfälle.

Metoden för beräkningen beskrivs i Fördjupnings-pm nr. 9, "Modellbaserad prognos 2012–2015 vid oförändrade regler inom finanspolitiken". Metoden illustreras och diskuteras också i fördjupningen "Hur jämföra makroprognoser mellan Konjunkturinstitutet, regeringen och ESV?" i Konjunkturläget, december 2011.

FÖRSTUDIE TILL S2-INDIKATORN

Från och med 2012 ska Konjunkturinstitutet publicera beräkningar av den så kallade S2-indikatorn för Sverige. Den 22 december lämnade vi en förstudie till regeringen.

Konjunkturinstitutet tolkar uppdraget så att de beräkningsmetoder som används och de antaganden som görs i förstudien inte nödvändigtvis måste vara identiska med tillämpningen för beräkningarna under 2012. En del frågeställningar har identifierats under arbetet med förstudien som kan leda till att analysen vidareutvecklas och fördjupas framöver.

UTVECKLINGSARBETE FÖR ATT KUNNA REDOVISA VISSA SKATTER ENLIGT STATSBUDETENS STRUKTUR

Konjunkturinstitutet har under 2011 påbörjat ett utvecklingsarbete för att kunna redovisa utfall och prognoser för skatter på arbets- och kapitalinkomster enligt den struktur som tillämpas i statsbudgeten. I dag redovisar Konjunkturinstitutet, till skillnad från regeringen, dessa skatter enligt uppställningen i nationalräkenskaperna. Syftet med uppdraget är att kunna jämföra prognoserna för dessa skatter med regeringens prognoser. Redovisning enligt denna struktur kommer att ske senast i juni 2012.

INFORMERA FINANSDEPARTEMENTET OM UTVECKLING OCH INFÖRANDE AV NYA MODELLER OCH RUTINER

Konjunkturinstitutet har under 2011 löpande informerat Finansdepartementet i frågor som rör utveckling och införande av nya modeller och rutiner för det löpande arbetet med prognoser och medelfristiga kalkyler. En stor del av informationen lämnas i de löpande kontakterna handläggare emellan.

UNDERHÅLL AV MODELLER SAMT ANVÄNDARSUPPORT OCH UTBILDNING FÖR FINANSDEPARTEMENTET

- KIMOD

KIMOD omvandlas till en kvartalsmodell. KIMOD:s interaktion med prognosdatabankerna har setts över, för att åstadkomma en högre säkerhet i kalkylerna.

Den 29 september 2011 höll prognosavdelningens KIMOD-expert en KIMOD-introduktionskurs för Finansdepartementets handläggare. Kursen innefattade en allmän introduktion till KIMOD, en presentation av hur den används för olika typer av experiment och simuleringar samt en beskrivning av hur KIMOD utnyttjas i prognosprocessen.

- FIMO

Under 2011 har Konjunkturinstitutet fortsatt att underhålla modellen FIMO med tillhörande databaser och dokumentation. På enheten för offentliga finanser har man påbörjat ett arbete med att se över och omarbete modellen FIMO.

- Input-/outputmodellen IOR

Mycket tid har ägnats åt kompetensutveckling för att säkerställa fortsatt drift av Konjunkturinstitutets input/output-modell IOR. Arbeta för att skapa ett effektivt och säkert informationsflöde mellan prismodellen och prognosdatabaserna har påbörjats med goda resultat. Även arbete för att ta fram en kvartalsmodell har inletts, i första hand för att kunna analysera importens utveckling i förhållande till total efterfrågan. Det löpande arbetet med att hålla koeficientmatriser uppdaterade med senaste publicerade data har fortskridit väl.

REPRESENTANT FÖR SVERIGE I MILJÖ- OCH EKONOMIGRUPPEN UNDER NORDISKA MINISTERRÅDET

Konjunkturinstitutet har företrätt Sverige i miljö- och ekonomigruppen (MEG) under Nordiska ministerrådet. Arbetsgruppens huvuduppgift är att behandla miljöekonomiska frågor med gemensamt nordiskt intresse. Vi har under året initierat ett projekt där vi har varit huvudansvariga för att skriva anbudsinbjudan samt följa utförarens arbete.

Rådet har träffats två gånger under 2011. Årets första möte anordnades gemensamt av Konjunkturinstitutet och Naturvårdsverket i Stockholm och det andra mötet anordnades av de isländska representanterna i Reykjavik. Vi har också representerat gruppen vid en workshop om grön ekonomi som Nordiska ministerrådet anordnade i Köpenhamn samt vid en workshop i Stockholm om flexibla avgifter.

KOMMUNIKATIONSPLAN FÖR DET MILJÖEKONOMISKA ARBETET

Konjunkturinstitutet har redovisat en strategi för hur myndigheten avser att lyfta fram och synliggöra den miljöekonomiska verksamheten. Som ett första steg i strategin att nå ut till fler genomfördes en brukarundersökning. Resultaten visade på god kännedom om den miljöekonomiska verksamheten bland beslutsfattare och andra intressenter. För att lättare nå ut i media genomfördes mediaträning för alla på enheten.

LÖNEBILDNINGSRAPPORTEN

Konjunkturinstitutet publicerar på regeringens uppdrag årligen en rapport om de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen. Lönebildningsrapporten 2011 publicerades den 18 maj och inte under hösten vilket tidigare varit fallet. Publiceringstidpunkten bestämdes efter samråd med Medlingsinstitutet, i syfte att bäst understödja industriparternas förhandlingsunderlag som bearbetades från och med vårmånaderna 2011.

Rapporten innehöll en fyllig teoretisk presentation av sambandet mellan lönebildning, lönenormering, arbetslöshet och sysselsättning samt en analys av förutsättningarna för lönebildning under fast och rörlig växelkurs. Rapporten presenterade en simuleringsanalys av den löne- och arbetskostnadsutveckling som är förenlig med en jämviktsarbetslöshet på 5 procent. Ett separat kapitel redovisade en analys av hur jobbskatteavdraget påverkar arbetsutbudet och löner för olika grupper, bland annat kvinnor och män i olika typer av hushåll. I samma kapitel analyserades även hur sysselsättningen påverkas bland personer med olika utbildning och därmed olika lönenivåer. Ett jämställdhetskapitel handlade om hur andelen kvinnliga chefer har utvecklats och hur detta påverkar lönegapet mellan kvinnor och män.

ÅRLIG RAPPORT OM DEN EKONOMISKA POLITIKENS MILJÖEFFEKTER

Konjunkturinstitutet ska, senast december 2012, i samråd med Naturvårdsverket utarbeta en årlig rapport om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter. Arbetet under 2011 har inriktats på att ta fram en disposition för rapportens innehåll som det första året i huvudsak kommer att fokusera på klimatpolitiken.

ETT NYTT LÅNGSIKTSSCENARIO FÖR SVENSK EKONOMI MED MODELLEN EMEC

Under hösten har Konjunkturinstitutet arbetat fram en preliminär version av den makroekonomiska utvecklingen samt en strukturbild för långsiktsscenario som stäcker sig fram till 2035. En slutlig version ska överlämnas till Finansdepartementet den 1 mars 2012.

5.2 Särskilt uppdrag från regeringen

UPPDRAG OM ATT UTVECKLA BUDGETPROPOSITIONENS JÄMSTÄLLDHETSBILAGA

Konjunkturinstitutet har påbörjat arbetet med regeringens uppdrag att ta fram ett förslag för en mer analytisk jämställdhetsbilaga till budgetpropositionen. En översikt över kunskapsläget på området har tagits fram, med fokus på ny forskning om mäns och kvinnors preferenser, olika beteende med avseende på risk, samt sambandet mellan ekonomisk tillväxt och jämställdhet. En synopsis och några textdelar för avrapporteringen har också tagits fram. En styrgrupp för projektet har formats och gruppen har haft två möten på Konjunkturinstitutet. Projektet kommer att avrapporteras den 1 mars 2012.

6 Konjunkturinstitutet som arbetsplats och arbetsgivare

Vår kunskapsintensiva verksamhet kräver kvalificerade medarbetare. Kompetensen består i första hand av nationalekonomer. För att vi ska kunna fullgöra de uppgifter och bibehålla vår höga kvalitet i prognos- och analysarbetet, rekryterar vi många ekonomer med genomgången forskarutbildning. År 2011 hade 43 procent av alla anställda (liksom 2010) forskarutbildning. År 2009 var andelen med forskarutbildning 40 procent. Genomsnittsåldern var 44 år för samtliga anställda under 2011 och könsfördelningen 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Vår chefsgrupp har en viktig roll att fylla när det gäller att bidra till att skapa den goda arbetsplatsen. Det är därför glädjande att ledarskapet på Konjunkturinstitutet fått så bra omdömen i vår medarbetarundersökning.

6.1 Personalomsättning

Vårt mål är att vi ska vara en attraktiv arbetsgivare som inte bara kan rekrytera, utan också behålla våra medarbetare under många år. Stora delar av vår personal är konkurrensutsatt. Detta faktum leder till att vår personalomsättning i flera års tid varit högre än önskvärt. Under år 2011 har personalomsättningen gått ned. Vi har nyanställt åtta personer under året. Det är också positivt när personal som varit ute på andra arbetsplatser under några år återvänder till Konjunkturinstitutet, vilket ibland är fallet. Det är befrämjande för vår utveckling att personal kommer åter med nya erfarenheter och kunskaper och därigenom bidrar till ett mervärde.

Konjunkturinstitutet är en chefstät organisation, där varje chef har få medarbetare på sin enhet. Cheferna är också experter inom sina områden och deltar operativt i prognos, forsknings, analys- och utredningsarbete. Eftersom vi är en liten myndighet är detta en karriärväg som vi tror kan bidra till att göra arbete hos oss attraktivt och på sikt bidra till minskad personalomsättning.

Tabell 7 Extern personalomsättning, procent

Nyanställda respektive de som slutat på myndigheten i förhållande till genomsnittliga antalet anställda under året.

	2009	2010	2011
Andel nyanställda	12	22	10
Andel avgående	23	18	16

6.2 Särskilda kompetensutvecklingsinsatser under året

Förutom det pågående arbetet med kompetensväxling och introduktion av nya medarbetare, samt ordinarie vidareutbildning, så har vi under året gjort några särskilda insatser för kompetensutvecklingen.

LEDNINGSKOMPETENS

Vår chefsgrupp har under året genomgått ett ledarskapsprogram. I december enades chefsgruppen kring en ledarskapspolicy, som arbetats fram under programmet. Policyn har utgått från våra fyra ledstjärnor ODLA, Oförvitlighet, Delaktighet, Lekfullhet och Arbeta hårt. Utifrån detta har tre roller inom ledarskapet särskilt belysts. Rollen som ledare som handlar om hur man agerar som förebild och föredöme. Som arbetsgivarföreträdare där man representerar myndigheten gentemot medarbetare och slutligen som sakkunnig, där det är kompetens och kunskap inom det egna verksamhetsområdet som är det centrala. Samtliga i chefsgruppen har även deltagit i grundkurs när det gäller upphandlingsregler.

KÄRNKOMPETENS

Inom kärnverksamheten har personal från prognosavdelningen deltagit i utbildning i mikrosimuleringsmodellen FASIT, inklusive arbetsmarknadsmodellen. Det bidrar till att vi kan analysera effekter av ändrade skatte- och bidragsregler på samhällsekonomin.

Den miljöekonomiska enheten har – som en del i kommunikationsplanen – genomgått en mediautbildning. De har därigenom förbättrat sina kunskaper för att kunna möta och nå ut i media. Den miljöekonomiska enheten står inför flera nya uppdrag. Enheten har därför gjort studiebesök till OECD och IEA. Enhetens medarbetare har givit en kurs i allmänjämviktsmodellen EMEC för Finansdepartementet och Naturvårdsverket, och också för egna medarbetare.

STÖDKOMPETENS

All personal inom stödkompetensen har, tillsammans med chefsgruppen, deltagit i en grundkurs om upphandlingsregler. Vi kommer under nästa år bli pilotmyndighet för övergången till e-handel och har i anslutning till detta arbetat fram ett internt regelverk kring inköp. Ekonomiadministrationen har deltagit i projekt för att förbereda sig inför den övergången.

Informationsverksamheten har utbildat sig inom personuppgiftslagen, tillgänglighet, klarspråk och program för webben. Det innebär bland annat att vi lättare kan följa personuppgiftslagen och att vi numera har ett personuppgiftsombud som är registrerat hos Datainspektionen.

Tabell 8 Kostnad extern kompetensutveckling

Tusentals kronor

	2009	2010	2011
Kostnader för kurs- och seminarieavgifter	469	408	451

6.3 Medarbetarundersökning

År 2009 gjorde vi en medarbetarundersökning som gav ett gott betyg till Konjunkturinstitutet som arbetsgivare. Hösten 2011 frågade vi återigen personalen hur de upplever sin arbetsmiljö. Resultatet av 2011 års undersökning var än mer positiv än tidigare. Undersökningen utgick i år liksom tidigare år från vår värdegrund med ODLA-begreppet i fokus. Man har fått svara på frågor kring Oförvitlighet där kvalitet, samarbete och kompetens bland annat belysts. Delaktighet har fokuserat på samarbetsklimat, Lekfullhet på kreativitet och Arbeta hårt på engagemang och effektivitet. Personalen har också fått lämna omdömen om sin närmaste chef.

Årets resultat med en svarsfrekvens på 100 procent var glädjande. Konjunkturinstitutet hade ett totalindex på 82, vilket var en förbättring jämfört med 2009 på 8 procentenheter. Klara framsteg hade gjorts, exempelvis gällande

- ledarskap (närmsta chef), plus 16 procentenheter (84 procent)
- kreativitet, plus 13 procentenheter (72 procent)
- samarbetsklimat, plus 9 procentenheter (90 procent)
- engagemang, plus 8 procentenheter (95 procent).

Våra medarbetare upplever att vi arbetar effektivt och aktivt med förbättring och utveckling. Företaget som gjort undersökningen har sällan sett ett högre engagemang hos andra företag eller myndigheter. Samtliga frågor gällande engagemang har hamnat över 90 procent. Hur vi tar hand om nyanställda har gått fram kraftigt med plus 15 procentenheter till 90 procent. Man upplever också att det finns tydliga mål, en ökning med 17 procentenheter till 84 procent.

6.4 Sjukfrånvaro

Vår sjukfrånvaro ligger på en fortsatt mycket låg nivå. Under året har all personal erbjudits genomgå friskprofilsundersökning.

Tabell 9 Sjukfrånvaro bland Konjunkturinstitutets personal

Procent av tillgänglig arbetstid

	2009	2010	2011 ¹
Total sjukfrånvaro	1,8	1,4	1,4
Kvinnor	2,6	2,0	1,4
Män	1,1	0,9	1,3
Åldersgrupp <29	0,3	1,6	0,7
Åldersgrupp 30–49 år	1,9	0,9	1,0
Åldersgrupp 50 år eller äldre	2,0	2,4	2,5
Andel 60 dagar eller mer	11,9	0,0	11,7

¹ Siffrorna för 2011 är delvis manuellt framtagna

FINANSIELL REDOVISNING

1 Resultaträkning

		Utfall	Utfall
(belopp i tkr)	Not	2011	2010
1.1 Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	51 787	52 045
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2,3	4 133	3 992
Intäkter av bidrag	4	3 842	4 807
Finansiella intäkter	5	119	31
Summa		59 881	60 875
1.2 Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	6	-45 387	-46 085
Kostnader för lokaler		-6 561	-6 808
Övriga driftkostnader		-7 258	-7 539
Finansiella kostnader	7	-17	-6
Avskrivningar och nedskrivningar		-506	-598
Summa		-59 728	-61 036
1.3 Verksamhetsutfall		153	-161
Årets kapitalförändring	8	153	-161

2 Balansräkning

(tkr)	Not	2011-12-31	2010-12-31
2.1 Tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	1 018	917
Summa		1 018	917
Fordringar			
Kundfordringar		25	253
Fordringar hos andra myndigheter	10	583	694
Summa		609	947
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	1 871	2 131
Upplupna bidragsintäkter	12	453	1 263
Övriga upplupna intäkter		356	0
Summa		2 680	3 394
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	-737	98
Summa		-737	98
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		6 952	5 315
Summa		6 952	5 315
Summa tillgångar		10 521	10 671
2.2 Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	14	2 072	2 233
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		153	-161
Summa		2 224	2 072
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	0	45
Summa		0	45
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	16	1 018	917
Skulder till andra myndigheter	17	1 394	1 266
Leverantörsskulder		892	779
Övriga skulder	18	903	756
Summa		4 206	3 718
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	19	3 568	4 057
Oförbrukade bidrag	20	479	378
Övriga förutbetalda intäkter		44	401
Summa		4 091	4 836
Summa kapital och skulder		10 521	10 671

3 Anslagsredovisning

3.1 Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Ing. över- förings- belopp	Indragning	Årets till- delning enl regl. brev	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp	
Not							
Uo 2 1:7 Ramanslag Konjunkturinstitutet ap.1 (ram)	21	1 807	-228	52 850	54 429	-52 196	2 233
Summa		1 807	-228	52 850	54 429	-52 196	2 233

4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

4.1 Tilläggsupplysningar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Tillämpade redovisningsprinciper

Konjunkturinstitutets redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Fakturor understigande 20 tkr exklusive moms har inte bokförts som period-avgränsningsposter per 2011-12-31.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans som år 2010 var 1 905 tkr, har år 2011 minskat med 409 tkr.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga omsättningstillgångar har värderats till anskaffningsvärde.

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Datorer och kringutrustning Kopiatorer
5 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet Telefonväxel Övriga kontorsmaskiner inklusive teve
7 år	Inredningsinventarier Frankeringsutrustning

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

ERSÄTTNINGAR OCH ANDRA FÖRMÅNER**Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag**

	Lön
Mats Dillén, generaldirektör	1 155
Styrelseledamot i Riksgäldskontoret	

Sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sidan 41 i resultatredovisningen.

4.2 Noter

(tkr)

RESULTATRÄKNING		2011	2010
Not 1	Intäkter av anslag		
	Summa "Intäkter av anslag" (51 787 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (52 196 tkr) på anslaget. Skillnaden (409 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	51 787	52 045
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 408	1 488
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	211	119
	Summa	1 619	1 607
	Uppdragsverksamhet, beräknade intäkter enl. regleringsbrev		
	Försäljning av statistik och statistiktjänster, budget 660	459	1 010
	Användarstöd och kurser, budget 325	504	1 160
	Expertuppdrag, budget 733	1 551	215
	Summa	2 514	2 385
	Summa	4 133	3 992
Not 3	Avgiftsbelagd verksamhet		
	Statistiktjänster		
	Intäkter	459	764
	Kostnader	-246	-481
	Summa	213	283
	Användarstöd och kurser		
	Intäkter	504	370
	Kostnader	-502	-472
	Summa	2	-102
	Expertuppdrag		
	Intäkter	1 551	1 251
	Kostnader	-1 614	-1 593
	Summa	-62	-342
	Summa avgiftsbelagd verksamhet	153	-161
	Enligt regleringsbrev har uppdelning av budget för avgiftsbelagd verksamhet ändrats jämfört med tidigare år. Omräkning har gjorts av jämförelsevärdena.		
Not 4	Intäkter av bidrag		
	Bidrag från EU, hushållens inköpsplaner m.m.	1 770	1 707
	Bidrag från privata företag (miljöprojekt IVL/Naturvårdsverket)	119	392
	Bidrag från statliga myndigheter	1 953	2 708
	Summa	3 842	4 807

	2011	2010
Not 5 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	119	31
Summa	<u>119</u>	<u>31</u>
Not 6 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avg)	29 229	29 356
Övriga kostnader för personal	16 158	16 729
Summa	<u>45 387</u>	<u>46 085</u>
Not 7 Finansiella kostnader		
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	16	6
Räntekostnader avseende leverantörer	1	0
Summa	<u>17</u>	<u>6</u>
Not 8 Årets kapitalförändring		
Avgiftsfinansierad verksamhet, överskott	153	-161
Summa	<u>153</u>	<u>-161</u>

BALANSRÄKNING	2011-12-31	2010-12-31
Not 9 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	8 558	8 175
Årets anskaffningar	607	410
Avyttrat/utrangerat, anskaffningsvärde	0	-26
Årets avskrivningar	-505	-567
Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 642	-7 097
Korrigering av tidigare års avskrivningar, nedskrivningar och uppskrivningar		22
Utgående bokfört värde	1 018	917
Not 10 Fordringar hos andra myndigheter		
Kundfordringar	323	102
Fordran ingående mervärdesskatt	260	592
Summa	583	694
Not 11 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	1 531	1 613
Övriga förutbetalda kostnader	340	518
Summa	1 871	2 131
Not 12 Upplupna bidragsintäkter		
Bidrag från EU	453	1 263
Summa	453	1 263
Not 13 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 807	-1 484
Redovisat mot anslag	52 196	52 310
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-52 850	-52 633
Återbetalning av anslagsmedel	228	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 233	-1 807
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans fordran semesterlöneskuld	1 905	2 170
Förändring av semesterlöneskuld ej anslagsavräkning	-409	-265
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 496	1 905
Summa avräkning med statsverket	-737	98

	2011-12-31	2010-12-31
Not 14 Balanserad kapitalförändring		
Avgiftsfinansierad verksamhet, överskott	2 072	2 233
Summa	2 072	2 233
Not 15 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	45	219
Årets pensionskostnad	-8	-6
Årets pensionsutbetalningar	-37	-168
Utgående avsättning	0	45
Not 16 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
Ingående balans	917	1 108
Under året nyupptagna lån	607	410
Årets amorteringar	-506	-601
Utgående balans	1 018	917
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 000	4 000
Not 17 Skulder till andra myndigheter		
Sociala avgifter	849	731
Övriga skulder till andra myndigheter	545	535
Summa	1 394	1 266
Not 18 Övriga skulder		
Personalens källskatt	891	754
Övriga skulder	12	2
Summa	903	756
Not 19 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	3 310	3 592
Övriga upplupna kostnader	258	465
Summa	3 568	4 057
Not 20 Oförbrukade bidrag		
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	479	344
Bidrag från privata företag, IVL Svenska Miljöinstitutet	0	34
Summa	479	378

ANSLAGSREDOVISNING

Not 21 Uo 2 1:7 ap 1 Konjunkturinstitutet
Anslagskrediten uppgår till 1 586 tkr.

5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2011	2010	2009	2008	2007
Läneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Utnyttjad	1 018	917	1 108	1 671	1 900
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	5 600	5 600	5 600	5 500	5 400
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	119	31	34	279	296
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	1 718	2 185	1 694	2 038	2 800
Avgiftsintäkter avgiftsfinansierad verksamhet	2 514	2 385	2 625	2 524	2 243
Beräknat belopp övriga avgiftsinkomster	0	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter som disponeras	1 619	1 607	1 199	1 509	706
Totala avgiftsintäkter	4 133	3 992	3 824	4 033	2 949
Anslagskredit					
Beviljad	1 586	1 579	1 522	1 499	1 429
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	2 233	1 807	1 484	1 437	2 796
varav intecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	52	54	53	56	53
Medelantalet anställda (st)	64	64	65	66	63
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 139	1 119	1 114	1 037	1 016
Kapitalförändring					
Årets	153	-161	87	-208	-245
Balanserad	2 072	2 233	2 146	1 171	1 417

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat, samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2012

Mats Dillén
Generaldirektör

